



Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VII. Alia quadam circa propositionem Parochi, & auctoritatem
humanam Ecclesiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SEXTA.

Argumentorum quorundam solutione ostenditur Vocem parochi non esse infallibilem.

I. QUI vocem parochi mysteria Fidei, dum ritum officium instruit, proponens dicit esse infallibilem, opponunt primò, Christum discipulos suos per totum orbem misisse ut ipsius nomine predicarent, ejusque testes essent, ac se cum illis ad condemnationem sæculi futurum promissit: cum ergo concionatores Apostolis in hoc predicandi munere successerint, peculiarem etiam habebunt Dei assistentiam, sicut eam habuerunt Apostoli.

II. Respondetur, nonnulla in illis nascentis Ecclesie primordiis concessa fuisse Apostolis, ut melius adoleferet, firmitusque ageret radices, quæ aliis, adultæ jam Ecclesiæ, & jactis Apostolorum operâ & prædicatione fundamentis; per se quodammodo subsistente, non sunt concessa. Sic Apostolis potestas jurisdictionis in totum orbem data fuit, quam nihilominus ne Episcopi quidem habent, qui propriè Apostolis succedunt, eorumque loco substituuntur.

III. Licet itaque hoc privilegio à Christo donati essent Apostoli, ut nec errare ipsi in rebus ad Fidem spectantibus; nec alios in errorem inducere possent, sicut à peccati omnis mortalis admissione erant immunes, non tamen sequitur hanc infallibilitatem, peculiaremque Dei in mysteriis Fidei proponendis assistentiam, eorum successoribus fuisse concessam, multo minùs concinatoribus; alioqui matribus etiam ac nutricibus concedi hoc deberet, cum & ipsa pueros in rebus Fidei frequenter instruant. Addo, comperit esse, concionatores in hujuscemodi rebus non semel errasse, coactosque fuisse falsam illam doctrinam retractare, & ex iis nonnullos, dum obfirmato in erroribus suis animo peristerent, nec ad illorum retractationem induci ullo modo possent, à Fide defecisse. Dico ergo hanc Christi promissionem, non parochis aut concinatoribus in particulari, sed toti Ecclesiæ factam esse; ita nimirum ad finem usque sæculi cum illâ se futurum promissit Christus, ut eam errare nunquam sit permissurus.

IV. Nec quidquam pro illâ sententiâ facit quod discipulis suis ait Christus Luc. 10. vers. 16. Qui vos audit, me audit: primò namque dici potest, per hæc verba non auditum Fidei intelligi, sed obedientiam erga Superiores, quibus dicto audientes esse debent subditi, iisque ad nutum obsecundare. Secundò, ut numero præcedente dictum est, his verbis denotari videtur obligatio uniuscujusque credendi toti Ecclesiæ representativè sumptæ, seu pastoribus in Concilio generali sub capite Romano Pontifice congregatis, penes quos est potestas decreta & sanctiones citantes Fidei condendi, quibus proinde hac in parte non obtemperare, citra grave peccatum, nullus potest.

V. Objicitur secundò: inducitur quis primò ad credendum ex propositione parochi, ergo propter illam credit, & consequenter est objectum formale, sicque non revelatio tantum, sed etiam illa propositio ab actu Fidei attingitur. Negatur

tamen hæc ultima consequentia, propositio enim illa est mera conditio, quæque ad assensum præviè requiritur, non intrinsecè ab eo attingitur; non enim ob aliud requiritur hæc parochi, vel etiam Ecclesiæ ut est cætus virorum doctorum, &c. propositio; nisi ut excitentur species revelationis circa mysterium, quod credendum proponitur, reddaturque prudenter credibile; & hoc pacto moveatur voluntas ad assensum Fidei de illo imperandum.

Non ergo quicquid ad actum aliquem requiritur est motivum, seu objectum ejus formale, ut in variis exemplis constat: sic dum quis ex timore inferni imperat actum contritionis, hic actus quamvis ab illo imperante, qui pro objecto habet penas inferni, pendeat, non minùs quam actus Fidei à propositione parochi, actus tamen contritionis penas illas non attingit, sed est dolor & detestatio peccati ob Deum summè dilectum; idem ergo est de assensu Fidei, qui quamvis supponat propositionem parochi, eam tamen non attingit.

Quod si quæras, Utrum saltem non possit dari actus, qui propositionem parochi, non pro mera conditione habeat, sed illam etiam intrinsecè attingat; existimo nullam in hujusmodi actu esse repugnantiam; foret tamen simul actus fidei divinæ & humanæ; divinæ, quæ in revelationem & auctoritatem Dei fertur; humanæ, quæ fertur in auctoritatem parochi. Sicut in communi sententiâ Philosophorum, ut Disp. 50. Logicæ, Sect. 4. & 5. ostendi, dari potest actus, qui simul sit Fides, scientia, & opinio. Propositio ergo parochi respectu hujusmodi actus duobus modis se haberet; ut enim est actus Fidei divinæ, propositio parochi est mera conditio, ut jam ostensum est; quatenus autem est Fides humana, ad propositionem parochi terminatur ut ad objectum formale, eamque intrinsecè attingit. Utrum verò talis actus esset certus & incertus, & alia hujusmodi, dictum est in Logicâ, loco proximè citato.

Objicies tertid: si propositio parochi non sit locutio Dei, quare ergo peccat rusticus aut puer, qui parochi mysteria Fidei proponenti non credit, nec enim Deo non credit, sed tantum homini. Respondetur, quamvis per parochum Deus propriè non loquatur, sicque puer & rusticus dum parochi non credunt, dici propriè nequeant non credere Deo, peccant tamen, quia cum sciant parochum ad hoc munus esse constitutum, ut eos in rebus Fidei instruat, ejus tamen dictis fidem non adhibent. Sicut in omni aliâ arte & scientiâ peccaret is, qui præceptoris regulas ad artem illam addiscendam ei præscribenti non crederet. Applicat ergo parochus revelationem & testimonium Dei, cui hoc modo applicata, cum prudenter credere puer ille possit ac debeat, peccat revelationi illi non credendo.

SECTIO SEPTIMA.

Alia quedam circa propositionem parochi, & auctoritatem humanam Ecclesiæ.

CONCLUDO itaque, nec propositionem parochi, nec auctoritatem humanam Ecclesiæ esse objectum formale Fidei, quòdque intrin-

sed est mera conditio.

VI. Non quicquid ad actum aliquem requiritur, est objectum illius formale.

VII. Non repugnat actus, qui in propositionem parochi intrinsecè satisfatur.

Hujusmodi actus esset simul Fides divina & humana.

VIII. Cur peccet puer aut rusticus non credens parochi mysteria Fidei proponenti.

In omni arte peccat is, qui regulas præceptoris iradenti non credit.

I. Quamvis actus non sit objectum formale Fidei, quòdque intrin-

TOM. II.

ulterius ostenditur propositio temporochi non esse obiectum formale Fidei.

Docent communiter Theologi, huiusmodi propositio nem esse tantum conditionem.

II.

Præcipuum argumentum, quo contestatur propositio nem revelationis esse obiectum formale Fidei.

III.

Non quia quid in alio cuius cognitionem deducit, debet ab illa cognitione attingi.

Idcirco intellectus, nec voluntas fertur necessario in actum quo obiectum proponitur.

IV.

Particula quia non arguit obiectum formale, sed solam conditionem.

Quid de particula ut frequenter sit dicendum.

intrinsicè ab assensu illo attingatur. Hæc conclusio in sententiâ, quam Disp. 47. Logica, Sect. 4. secutus sum, assensum scilicet conclusionis non attingere obiectum præmissarum, sed hoc extrinsicè tantum intellectum ad actum conclusionis determinare, nullam habere videtur difficultatem, sicut enim præmissæ possunt extrinsicè determinare ad actum conclusionis, licet ipsæ per conclusionem non attingantur, ita præstare idem poterit propositio parochi respectu assensus Fidei. Hæc communis videtur Theologorum sententia, qui propositionem parochi aut instructoris, imo totius etiam Ecclesiæ, ut est præcisè cæcus hominum sapientiâ & sanctitate præditorum, seculis assistentiâ Dei, dicunt non esse obiectum formale respectu actus Fidei, sed meram conditionem, cuius munus sit manifestare ei qui instruitur revelationem divinam, movereque voluntatem ad assensum Fidei circa rem, quæ credenda proponitur imperandum, ut in superioribus fuis est declaratum.

Acriter hanc sententiam impugnat Cardinalis de Lugo, & præter ea, quæ Sectione præcedente contra eam objecit, sic ulterius argumentatur Disp. 1. Sect. sexta. Quando intellectus obiectum aliquod in se non conspicit, debet per alterius obiecti vel mediæ cognitionem in illius notitiam deduci: cum ergo in præsentî casu revelationem in se non videat, propositionem parochi, aut alterius indiget adminiculo, & illud, quicquid sit, eodem actu debet attingere, nec ullum postea actum Fidei elicere potest, quin hanc simul propositionem seu manifestationem immediatè attingat; per eandem namque causam aliquid conservatur, per quas acquiritur.

Facile concesserim, quando quis in se revelationem non videt, debere eum in illius cognitionem per aliquid aliud deduci, per quod revelatio ei proponatur, & mysterio credendo applicetur; nullam tamen video necessitatem, ut per actum Fidei quem elicit, propositionem illam attingat intrinsicè, sed sicut dum aliquid per intellectum proponitur voluntati, voluntas in solium obiectum fertur, non in actum intellectus per quem proponitur, idem dici potest quando intellectus aliquid proponit sibi; per actum enim quo in obiectum sibi propositum fertur, non fertur necessariò in actum, per quem ad illud intelligendum excitatur, sed hic est mera conditio respectu illius, non obiectum ejus formale: & idem Disp. illâ 47. Logicæ ostendi de præmissis respectu conclusionis.

Dices: credit hic & nunc puer aut rusticus Deum hoc obiectum revelasse quia parochus id ei dixit, & nos mysteria omnia credimus ob motiva credibilitatis, & quia ab Ecclesiâ prout ex hominibus sanctis & sapientibus constat, nobis proponuntur, assistentia namque Dei, per quam auctoritas Ecclesiæ redditur divina, non videtur, sed est quid creditum, ut videtur manifestum. Respondetur, etiam voluntas amat obiectum aliquod quia ei ab intellectu proponitur, & tamen actum illum intellectus, per quod proponitur, non amat. Sic ignis comburit stuppam quia applicatur, & tamen nec applicationem comburit, nec applicatio est ei causa etiam partialis comburendi, sed mera conditio. Hæc ergo particula ut & quia non semper causam formalem, sed frequenter conditionem reduplicant, ut latius dictum est alibi.

Dices secundò: obiectum quod non amatur nisi propter finem, nunquam nisi ex amore ejusdem finis amatur, ut potio amara nunquam amatur nisi propter sanitatem. Respondetur dispariter longè hic esse rationem & in nostro casu; potio siquidem amara nullam omnino habet amabilitatem nisi propter sanitatem, unde quoties amatur, propter sanitatem ametur necesse est, cum nihil amari possit nisi bonum, tota autem bonitas potionis amara est sanitas, & consequenter ab hac totam haurit amabilitatem. Omne autem obiectum intellectus est cognoscibile, sicque ipso facto quoddam debite proponatur, potest cognosci, quamvis propositio ipsa non cognoscatur, cum ex se habeat vim sufficientem ad terminandum actum intellectus, modò debite applicetur; imo diversam habet cognoscibilitatem à cognoscibilitate actus, per quem proponitur: unde & primâ vice, & semper postea cognosci potest absque eo quod ejus cognitio terminetur intrinsicè ad actum, quo proponitur.

Eodem modo solvitur quod idem objicit de pulsante fides, qui quamvis ad id quod agit non videatur attendere, sed alia omnia cogitare, re tamen verâ aliquam semper habet cogitationem, quâ motus ille artificiosus dirigitur. Huic inquam facile respondetur, potentiam loco motivam non moveri nisi ex imperio voluntatis, sicque nil mirum si egeat cognitione, cum voluntas ferri nequeat in incognitum.

Addo deinde hoc nihil facere contra ea, quæ hic tradidi, non enim nego tam hic, quam ad actum Fidei requiri cognitionem aliquam præviam, sed solum dico cogitationem hanc, seu propositionem obiecti non attingi ab his actibus immediatè, sed esse meram conditionem. Multi nihilominus asserunt, ad motum illum artificiosum in eo, qui frequente exercitatione, pulsandi habitum acquisivit, huiusmodi cognitionem non esse necessariam. Illud verò mihi valde videtur probabile, postquam quis aliquoties per præmissas elicit actum conclusionis, postea non cogitando de præmissis, per habitum conclusionis, quem comparavit elicere eum posse actum circa obiectum conclusionis: sicut quando quis à Petro exempli gratia rem aliquam audivit, post longum etiam tempus rei illius recordatur, planè tamen à quo illud didicit oblitus. Utrum autem actus hi, qui sine memoriâ præmissarum & auctoritatis Petri eliciuntur, dicendi sint conclusio & fides, controversi potest; mihi videntur vocari posse conclusio & fides virtualiter, nec enim majorem jam habent claritatem aut certitudinem, quam quando eliciebantur cum actuali recordatione & reflexione ad præmissas & dictionem Petri, cum certitudinem omnem & claritatem, quam habent, hauriant remotè à principiis, à quibus primò actus procedebant.

Urgebis: si cognitio de Deo & rebus supernaturalibus habeatur immediatè, & non per propositionem & alia ad Fidem prærequisita, ex quibus actus Fidei primò sunt producti, sequitur nos non habere Fidem ad meritum & bene operandum supernaturaliter necessariam, cum tamen Patres omne initium meriti tribuant Fidei.

Hæc replica illos tantum urget, qui affirmant assensum conclusionis necessariò attingere intrinsicè obiectum præmissarum, in meâ autem sententiâ, qui loco num. 1. citato hoc negavi, nihil continet difficultatis. Maneat ergo, per me licet, & præmissarum respectu conclusionis, & propo-

V.
Differentia inter obiecta quædam voluntatis & intellectu.

Obiectum propositum diversam habet cognoscibilitatem à propositione.

VI.
Differentia inter potentiam loco motivam, & intellectum.

VII.
Quamvis requiratur propositio, hæc tamen ab actu ad illam sequente non attingitur.

Actus conclusionis eliciti postea potest, non cogitando de præmissis.

Conclusio & Fides formaliter, & virtualiter.

VIII.
Dices, hinc sequi nos non habere Fidem necessariam ad meritum.

IX.
Quoniam urgetur hæc replica.